USTAV BOSNE I HERCEGOVINE (Aneks IV Opšteg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini i "Sl. glasnik BiH", br. 25/2009 - Amandman I)

PREAMBULA

Polazeći od poštovanja ljudskog dostojanstva, slobode i jednakosti,

Posvećeni miru, pravdi, toleranciji i pomirenju,

Uvjereni da demokratske institucije vlasti i pravični postupci najbolje stvaraju miroljubive odnose u pluralističkom društvu,

Želeći da podstaknu opšte blagostanje i ekonomski rast putem zaštite privatnog vlasništva i unapjeđenja tržišne privrede,

Rukovođeni ciljevima i principima Povelje Ujedinjenih nacija,

Opredijeljeni za suverenitet, teritorijalni integritet i političku nezavisnost Bosne i Hercegovine u skladu sa međunarodnim pravom,

Odlučni da obezbijede puno poštovanje međunarodnog humanitarnog prava,

Nadahnuti Univerzalnom deklaracijom o pravima čovjeka, Međunarodnim paktovima o građanskim i političkim pravima, odnosno o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima i Deklaracijom o pravima pripadnika nacionalnih ili etničkih, vjerskih i jezičkih manjina, kao i drugim instrumentima ljudskih prava,

Pozivajući se na Osnovne principe dogovorene 8. septembra 1995. u Ženevi i 26. septembra 1995. u Njujorku, Bošnjaci, Hrvati i Srbi, kao konstitutivni narodi (zajedno sa ostalim), i građani Bosne i Hercegovine ovim odlučuju da Ustav Bosne i Hercegovine glasi:

USTAV BOSNE I HERCEGOVINE

(Aneks IV Opšteg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini i "Sl. glasnik BiH", br. 25/2009 - Amandman I)

Član I

Bosna i Hercegovina

1. Kontinuitet

Republika Bosna i Hercegovina, čije je zvanično ime od sada "Bosna i Hercegovina", nastavlja svoje pravno postojanje po međunarodnom pravu kao država, sa unutrašnjom strukturom modifikovanom ovim Ustavom i sa postojećim međunarodno priznatim granicama. Ona ostaje država članica Ujedinjenih nacija, i kao Bosna i Hercegovina može zadržati članstvo ili zatražiti prijem u organizacijama u okviru sistema Ujedinjenih nacija, kao i u drugim međunarodnim organizacijama.

2. Demokratska načela

Bosna i Hercegovina je demokratska država, koja funkcioniše na principu vladavine prava i na osnovu slobodnih i demokratskih izbora.

3. Sastav

Bosna i Hercegovina se sastoji od dva entiteta: Federacije Bosne i Hercegovine i Republike Srpske (u daljem tekstu "entiteti").

4. Kretanje roba, usluga, kapitala i lica

Na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine postoji sloboda kretanja. Bosna i Hercegovina i entiteti neće ometati punu slobodu kretanja lica, robe, usluga i kapitala po cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine. Nijedan entitet neće uspostavljati bilo kakvu kontrolu na granici između entiteta.

5. Glavni grad

Glavni grad Bosne i Hercegovine je Sarajevo.

6. Simboli

O simbolima Bosne i Hercegovine odlučuje Parlamentarna skupština, a potvrđuje ih Predsjedništvo.

7. Državljanstvo

Postoji državljanstvo Bosne i Hercegovine, koje reguliše Parlamentarna skupština, i državljanstvo svakog entiteta, koje reguliše svaki entitet, pod uslovom:

a) Da su svi državljani svakog entiteta samim tim i državljani Bosne i Hercegovine,

b) Da se nijednom licu ne može samovoljno oduzeti državljanstvo Bosne i Hercegovine ili entiteta niti ga se na drugi način ostaviti bez državljanstva. Nijedno lice ne može biti lišeno državljanstva Bosne i Hercegovine po bilo kojoj osnovi, kao što je pol, rasa, boja, jezik, vjeroispovijest, političko ili drugo mišljenje, nacionalno ili socijalno porijeklo, povezanost sa nacionalnom manjinom, imovina, rođenje ili neki drugi statusi.

c) Sva lica koja su bila državljani Republike Bosne i Hercegovine neposredno prije stupanja na snagu ovog Ustava, su državljani Bosne i Hercegovine. Državljanstvo lica koja su naturalizovana poslije 6. aprila 1992, a prije stupanja na snagu ovog Ustava, regulisaće Parlamentarna skupština.

d) Državljani Bosne i Hercegovine mogu imati državljanstvo druge države, pod uslovom da postoji bilateralni sporazum između Bosne i Hercegovine i te države kojim se to pitanje uređuje, a koji je odobrila Parlamentarna skupština u skladu sa članom IV, stav 4, tačka (d). Lica sa dvojnim državljanstvom mogu glasati u Bosni i Hercegovini i entitetima samo ako imaju prebivalište u Bosni i Hercegovini.

e) Državljanin Bosne i Hercegovine u inostranstvu uživa zaštitu Bosne i Hercegovine. Svaki entitet može izdavati pasoše Bosne i Hercegovine svojim državljanima, onako kako to odredi Parlamentarna skupština. Bosna i Hercegovina može izdati pasoše svojim državljanima kojima nije izdat pasoš nekog od entiteta.

Postojaće centralna evidencija svih pasoša koje izdaju entiteti i Bosna i Hercegovina.

Član II

Ljudska prava i osnovne slobode

1. Ljudska prava

Bosna i Hercegovina i oba entiteta će obezbijediti najviši nivo međunarodno priznatih ljudskih prava i osnovnih sloboda. U tom cilju postoji Komisija za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu, kako je predviđeno Aneksom 6 Opšteg okvirnog sporazuma.

2. Međunarodni standardi

Prava i slobode predviđene Evropskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i njenim protokolima direktno se primjenjuju u Bosni i Hercegovini. Ovi akti imaju prioritet nad svim drugim zakonima.

3. Nabrajanje prava

Sva lica na teritoriji Bosne i Hercegovine uživaju ljudska prava i osnovne slobode iz stava 2 ovog člana, a ona obuhvataju:

a) Pravo na život.

b) Pravo da ne budu podvrgnuta mučenju ili nehumanom i ponižavajućem postupku ili kazni.

c) Pravo da ne budu držana u ropstvu ili potčinjenosti ili na prinudnom ili obaveznom radu.

d) Pravo na ličnu slobodu i bezbjednost.

e) Pravo na pravičan postupak u građanskim i krivičnim stvarima i druga prava u vezi s krivičnim postupkom.

f) Pravo na privatni i porodični život, dom i prepisku.

g) Slobodu misli, savjesti i vjeroispovijesti.

h) Slobodu izražavanja.

i) Slobodu mirnog okupljanja i slobodu udruživanja.

j) Pravo na brak i zasnivanje porodice.

k) Pravo na imovinu.

l) Pravo na obrazovanje.

m) Pravo na slobodu kretanja i prebivališta.

4. Nediskriminacija

Uživanje prava i sloboda, predviđenih ovim članom ili međunarodnim sporazumima navedenim u Aneksu I ovog Ustava, obezbeđeno je svim licima u Bosni i Hercegovini bez diskriminacije po bilo kojoj osnovi kao što su pol, rasa, boja, jezik, vjeroispovijest, političko ili drugo mišljenje, nacionalno i socijalno porijeklo ili povezanost sa nacionalnom manjinom, imovina, rođenje ili drugi status.

5. Izbjeglice i raseljena lica

Sve izbjeglice i raseljena lica imaju pravo da se slobodno vrate svojim domovima. Oni imaju pravo, u skladu sa Aneksom 7 Opšteg okvirnog sporazuma, na povrat imovine koje su bili lišeni za vrijeme neprijateljstava od 1991. god. i na naknadu za onu imovinu koja im ne može biti vraćena. Sve obaveze ili izjave o takvoj imovini, date pod prisilom, su ništavne.

6. Implementacija

Bosna i Hercegovina i svi sudovi, agencije, vladini organi i institucije kojima upravljaju entiteti ili koje djeluju u okviru entiteta, podvrgnuti su, odnosno primjenjuju ljudska prava i osnovne slobode iz stava 2.

7. Međunarodni sporazumi

Bosna i Hercegovina će ostati ili postati ugovorna strana međunarodnih sporazuma navedenih u Aneksu I ovog Ustava.

8. Saradnja

Sve nadležne vlasti u Bosni i Hercegovini će sarađivati sa i omogućiti neograničen pristup: svim međunarodnim mehanizmima za nadgledanje ljudskih prava ustanovljenim za Bosnu i Hercegovinu; nadzornim tijelima ustanovljenim bilo kojim od međunarodnih sporazuma navedenih u Aneksu I ovog Ustava; Međunarodnom sudu za bivšu Jugoslaviju (a naročito će se povinovati naređenjima izdatim na osnovu člana 29. Statuta Suda); i svim drugim organizacijama koje ovlasti Savjet bezbjednosti

Ujedinjenih nacija, sa mandatom koji je iz područja ljudskih prava i humanitarnog prava.

Član III

Nadležnosti i odnosi između institucija Bosne i Hercegovine i Entiteta

1. Nadležnosti institucija Bosne i Hercegovine

Sljedeća pitanja spadaju u nadležnost institucija Bosne i Hercegovine:

a) Spoljna politika.

b) Spoljnotrgovinska politika.

c) Carinska politika.

d) Monetarna politika, kako je određena članom VII.

e) Finansiranje institucija i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine.

f) Politika i regulativa za useljavanje, izbjeglice i azil.

g) Sprovođenje međunarodnih i međuentitetskih krivičnopravnih propisa, uključujući i odnose sa Interpolom.

h) Uspostavljanje i funkcionisanje zajedničkih i međunarodnih komunikacija.

i) Regulisanje saobraćaja između entiteta.

j) Kontrola vazdušnog saobraćaja.

2. Nadležnosti Entiteta

a) Entiteti imaju pravo da uspostave specijalne paralelne odnose sa susjednim državama, u skladu sa suverenitetom i teritorijalnim integritetom Bosne i Hercegovine.

b) Svaki entitet će pružati svu potrebnu pomoć vladi Bosne i Hercegovine kako bi joj omogućio da ispunjava međunarodne obaveze Bosne i Hercegovine, pod uslovom da je za finansijske obaveze koje je preuzeo jedan entitet bez saglasnosti drugog, a prije izbora Parlamentarne skupštine i Predsjedništva Bosne i Hercegovine, odgovoran taj entitet, izuzev ukoliko je ta obaveza

neophodna za nastavljanje članstva Bosne i Hercegovine u nekoj međunarodnoj organizaciji.

c) Entiteti će ispuniti sve uslove za pravnu sigurnost i zaštitu lica pod njihovom jurisdikcijom, održavanjem civilnih ustanova za primjenu pravnih propisa koje će raditi u skladu sa međunarodno priznatim standardima, poštujući međunarodno priznata ljudska prava i osnovne slobode iz člana II ovog Ustava, kao i preduzimanjem drugih odgovarajućih mjera.

d) Svaki entitet može takođe da sklapa ugovore sa državama i međunarodnim organizacijama uz pristanak Parlamentarne skupštine. Parlamentarna skupština može zakonom predvidjeti da za neke vrste sporazuma takva saglasnost nije potrebna.

3. Pravni poredak i nadležnosti institucija

a) Sve vladine funkcije i ovlašćenja, koja nisu ovim Ustavom izričito data institucijama Bosne i Hercegovine, pripadaju entitetima.

b) Entiteti i njihove niže jedinice u potpunosti će poštovati ovaj Ustav, kojim se stavljaju van snage odredbe zakona Bosne i Hercegovine i odredbe ustava i zakona entiteta koje su u suprotnosti s njim, kao i odluke institucija Bosne i Hercegovine. Opšti principi međunarodnog prava predstavljaju integralni dio pravnog poretka Bosne i Hercegovine i entiteta.

4. Koordinacija

Predsjedništvo može da odluči da olakša saradnju između entiteta u stvarima koje ne spadaju u nadležnost Bosne i Hercegovine kako je predviđeno ovim Ustavom, ukoliko se jedan entitet ne protivi u datom slučaju.

5. Dodatne nadležnosti

a) Bosna i Hercegovina će preuzeti nadležnost i za druge poslove o kojima se entiteti dogovore; za poslove predviđene Aneksima 5 - 8 Opšteg okvirnog sporazuma; ili koji su potrebni za očuvanje suvereniteta, teritorijalnog integriteta, političke nezavisnosti i međunarodnog subjektiviteta Bosne i Hercegovine, u skladu sa podjelom nadležnosti između institucija Bosne i Hercegovine. Po

potrebi, mogu se formirati i dodatne institucije za obavljanje ovih nadležnosti.

b) U periodu od šest mjeseci od stupanja na snagu ovog Ustava, entiteti će otpočeti pregovore sa ciljem da u nadležnosti institucija Bosne i Hercegovine uključe i druga pitanja, uključujući korišćenje energetskih resursa i zajedničke privredne projekte.

Član IV

Parlamentarna skupština

Parlamentarna skupština ima dva vijeća: Dom naroda i Predstavnički dom.

1. Dom naroda

Dom naroda se sastoji od 15 delegata, od kojih su dvije trećine iz Federacije (pet Hrvata i pet Bošnjaka) i jedna trećina iz Republike Srpske (pet Srba).

a) Imenovane hrvatske i bošnjačke delegate iz Federacije biraju hrvatski, odnosno bošnjački delegati u Domu naroda Federacije. Delegate iz Republike Srpske bira Narodna skupština Republike Srpske.

b) Devet članova Doma naroda predstavljaju kvorum, pod uslovom da su prisutna najmanje tri bošnjačka, tri hrvatska i tri srpska delegata.

2. Predstavnički dom

Predstavnički dom ima četrdeset dva člana, od kojih se dvije trećine biraju sa teritorije Federacije, a jedna trećina sa teritorije Republike Srpske.

a) Članovi Predstavničkog doma se biraju direktno iz njihovih entiteta, u skladu sa izbornim zakonom koji će usvojiti Parlamentarna skupština. Međutim, prvi izbori će se održati u skladu sa Aneksom 3 Opšteg okvirnog sporazuma.

b) Većina svih članova izabranih u Predstavničkom domu predstavlja kvorum.

3. Postupak

a) U Sarajevu će se sastati svaki dom najkasnije trideset dana nakon izbora.

b) Svaki dom većinom glasova usvaja svoj poslovnik o radu i među svojim članovima bira za predsjedavajućeg i njegove zamjenike jednog Srbina, jednog Bošnjaka i jednog Hrvata, s tim da položaj predsjedavajućeg rotira između ta tri izabrana lica.

c) Donošenje svih zakona zahtijeva saglasnost oba doma.

d) Sve odluke u oba doma donose se većinom glasova onih koji su prisutni i koji glasaju. Delegati i članovi će maksimalno nastojati da ta većina uključuje najmanje jednu trećinu glasova delegata ili članova sa teritorije svakog entiteta. Ako većina glasova ne uključuje jednu trećinu glasova delegata ili poslanika sa teritorije svakog entiteta, predsjedavajući i njegovi zamjenici sastaće se kao komisija i pokušati da obezbijede saglasnost u roku od tri dana nakon glasanja. Ako to ne uspije, odluke se donose većinom glasova onih koji su prisutni i glasaju, pod uslovom da glasovi protiv ne smiju da sadrže dvije trećine ili više delegata ili članova izabranih iz svakog entiteta.

e) Predložena odluka Parlamentarne skupštine može se proglasiti štetnom po vitalne interese bošnjačkog, hrvatskog ili srpskog naroda većinom glasova iz redova bošnjačkih, hrvatskih, ili srpskih delegata, izabranih u skladu sa stavom 1. tačka (a). Da bi bila usvojena, takva predložena odluka zahtijeva u Domu naroda saglasnost većine bošnjačkih, većine hrvatskih i većine srpskih delegata koji su prisutni i glasaju.

f) Kada se većina bošnjačkih, hrvatskih ili srpskih delegata usprotivi pozivanju na tačku (e), predsjedavajući Doma naroda će odmah sazvati Zajedničku komisiju od tri delegata, po jednog iz redova bošnjačkih, hrvatskih i srpskih delegata, kako bi riješila to pitanje. Ako Komisija u tome ne uspije u roku od pet dana, predmet se prenosi na Ustavni sud, koji će u hitnom postupku razmotriti proceduralnu regularnost u toj stvari.

g) Dom naroda mogu da raspuste Predsjedništvo ili sam Dom, pod uslovom da je tu odluku Doma o raspuštanju usvojila većina, koja uključuje većinu delegata iz najmanje dva naroda, bošnjačkog,

hrvatskog ili srpskog. Međutim, Dom naroda izabran na prvim izborima nakon stupanja na snagu ovog Ustava ne može se raspustiti.

h) Odluke Parlamentarne skupštine neće stupati na snagu prije objavljivanja.

i) Oba vijeća će publikovati potpune zapisnike svojih rasprava i, osim u izuzetnim slučajevima u skladu sa poslovnikom, raspravljaće javno.

j) Delegati i članovi neće biti krivično ili građanski odgovorni za bilo koji postupak izvršen u okviru njihovih dužnosti u Parlamentarnoj skupštini.

4. Ovlašćenja

Parlamentarna skupština je nadležna za:

a) Donošenje zakona potrebnih za sprovođenje odluka Predsjedništva ili za izvršavanje nadležnosti Skupštine po ovom Ustavu.

b) Odlučivanje o izvorima i iznosu sredstava za funkcionisanje institucija Bosne i Hercegovine i za međunarodne obaveze Bosne i Hercegovine.

c) Odobravanje budžeta za institucije Bosne i Hercegovine. d) Odlučivanje o pristanku na ratifikaciju ugovora.

e) Druga pitanja potrebna za izvršavanje njezinih dužnosti ili onih obaveza koje su joj uzajamnim sporazumom dodijelili entiteti.

Član V

Predsjedništvo

Predsjedništvo Bosne i Hercegovine se sastoji od tri člana: jednog Bošnjaka i jednog Hrvata, a svaki od njih se neposredno bira sa teritorije Federacije, i jednog Srbina, koji se neposredno bira sa teritorije Republike Srpske.

1. Izbori i trajanje mandata

a) Članove Predsjedništva će neposredno birati svaki entitet (tako da svaki glasač glasa za jedno mjesto u Predsjedništvu) u skladu sa izbornim zakonom koji će usvojiti Parlamentarna skupština. Međutim, prvi izbori će se održati u skladu sa Aneksom 3 Opšteg

okvirnog sporazuma. Upražnjeno mjesto u Predsjedništvu popuniće se iz odgovarajućeg entiteta, u skladu sa zakonom koji će usvojiti Parlamentarna skupština.

b) Mandat članova Predsjedništva izabranih na prvim izborima traje dvije godine; mandat članova izabranih nakon toga trajaće četiri godine. Članovi mogu biti uzastopno birani još jednom i poslije toga ne mogu biti birani sljedeće četiri godine.

2. Postupak

a) Predsjedništvo donosi poslovnik o svom radu, kojim će se obezbijediti odgovarajuće obavještavanje o svim sastancima Predsjedništva.

b) Članovi Predsjedništva iz svojih redova imenuju predsjedavajućeg. U prvom mandatu Predsjedništva, predsjedavajući je onaj član koji dobije najveći broj glasova. Kasnije će o metodu izbora predsjedavajućeg, rotiranjem ili na drugi način, odlučiti Parlamentarna skupština u skladu sa članom IV, stav 3.

c) Predsjedništvo će nastojati da konsenzusom usvoji sve odluke Predsjedništva (tj. one koje proizilaze iz člana V (3), tačka (a)-(e)). Takve odluke mogu, što proizilazi iz tačke (d) ovog stava, ipak da usvoje dva člana ako svi napori za postizanje konsenzusa pretrpe neuspjeh.

d) Član Predsjedništva koji se ne slaže sa nekom odlukom Predsjedništva može da izjavi da je ona veoma štetna po vitalne interese entiteta za teritoriju sa koje je izabran, pod uslovom da to učini u roku od tri dana od njenog usvajanja. Takva odluka će se odmah uputiti Narodnoj skupštini Republike Srpske, ako je takvu izjavu dao član sa te teritorije, bošnjačkim delegatima u Domu naroda Federacije, ako je takvu izjavu dao bošnjački član, ili hrvatskoj delegaciji tog tijela, ako je takvu izjavu dao hrvatski član. Ako je ta izjava potvrđena dvotrećinskom većinom u roku od deset dana po upućivanju, osporena odluka Predsjedništva neće stupiti na snagu.

3. Nadležnosti

Predsjedništvo je nadležno za:

a) Vođenje spoljne politike Bosne i Hercegovine.

b) Imenovanje ambasadora i drugih međunarodnih predstavnika Bosne i Hercegovine, od kojih se sa teritorije Federacije ne bira više od dve trećine.

c) Predstavljanje Bosne i Hercegovine u međunarodnim i evropskim organizacijama i institucijama i traženje članstva u onim međunarodnim organizacijama i institucijama u kojima Bosna i Hercegovina nije član.

d) Pregovaranje o zaključenju međunarodnih ugovora Bosne i Hercegovine, otkazivanje i, uz saglasnost Parlamentarne skupštine, ratifikovanje takvih ugovora.

e) Izvršavanje odluka Parlamentarne skupštine.

f) Predlaganje godišnjeg budžeta Parlamentarnoj skupštini na preporuku Ministarskog savjeta.

g) Izvještavanje po zahtjevu, najmanje jedanput godišnje, Parlamentarne skupštine o troškovima Predsjedništva.

h) Koordinaciju, prema potrebi, sa međunarodnim i nevladinim organizacijama u Bosni i Hercegovini.

i) Vršenje drugih funkcija koje mogu biti potrebne za izvršenje njegovih dužnosti, koje mu može dodijeliti Parlamentarna skupština, ili za koje se slože entiteti.

4. Ministarski savjet

Predsjedništvo će imenovati predsjedavajućeg Ministarskog savjeta, koji stupa na dužnost pošto ga potvrdi Predstavnički dom. Predsjedavajući imenuje ministra spoljnih poslova, ministra za spoljnu trgovinu i druge ministre po potrebi, a koji će stupiti na dužnost nakon što ih potvrdi Predstavnički dom.

a) Predsjedavajući i ministri zajedno čine Ministarski savjet, sa nadležnostima za izvršavanje politike i odluka Bosne i Hercegovine u područjima iz člana III, stav 1, 4 i 5, o čemu podnosi izvještaje Parlamentarnoj skupštini (uključujući i, najmanje jedanput godišnje, izvještaje o troškovima Bosne i Hercegovine).

b) Sa teritorije Federacije ne može biti imenovano više od dvije trećine svih ministara. Predsjedavajući imenuje i zamjenike ministara (koji nisu iz istog konstitutivnog naroda kao njihovi ministri), koji preuzimaju dužnost nakon što ih potvrdi Predstavnički dom.

c) Ministarski savjet će podnijeti ostavku kad god mu Parlamentarna skupština izglasa nepovjerenje.

5. Stalni komitet

a) Svaki član Predsjedništva ima, po svojoj funkciji, civilnu komandu nad oružanim snagama. Nijedan entitet neće prijetiti silom ili koristiti silu protiv drugog entiteta i ni pod kojim okolnostima neće oružane snage jednog entiteta ući na teritoriju drugog entiteta ili na njoj boraviti bez saglasnosti vlade ovog drugog entiteta i Predsjedništva Bosne i Hercegovine. Sve oružane snage u Bosni i Hercegovini djelovaće u saglasnosti sa suverenitetom i teritorijalnim integritetom Bosne i Hercegovine.

b) Članovi Predsjedništva će izabrati Stalni komitet za vojna pitanja, koji će koordinisati aktivnosti oružanih snaga u Bosni i Hercegovini. Članovi Predsjedništva su ujedno i članovi Stalnog komiteta.

Član VI

Ustavni sud

1. Sastav

Ustavni sud Bosne i Hercegovine ima devet članova.

a) Četiri člana bira Predstavnički dom Federacije, a dva člana Narodna skupština Republike Srpske. Preostala tri člana bira predsjednik Evropskog suda za ljudska prava nakon konsultacija sa Predsjedništvom.

b) Sudije će biti istaknuti pravnici velikog moralnog ugleda. Svaki punopravni glasač sa tim kvalifikacijama može da bude sudija Ustavnog suda. Sudije koje izabere predsjednik Evropskog suda za ljudska prava ne mogu biti državljani Bosne i Hercegovine, niti neke od susjednih zemalja.

c) Mandat sudija koji budu imenovani na početku trajaće pet godina, osim ako ne podnesu ostavku ili ne budu s razlogom razriješeni

konsenzusom ostalih sudija. Sudije koje će u početku biti imenovane ne mogu biti ponovo imenovane. Sudije koje će nakon toga biti imenovane vršiće službu do sedamdeset godina starosti, izuzev ako ne daju ostavku ili ne budu s razlogom razriješeni konsenzusom ostalih sudija.

d) Za imenovanje nakon više od pet godina po prvobitnom imenovanju sudija, Parlamentarna skupština može zakonom da predvidi drugačiji način izbora onih troje sudija koje bira predsjednik Evropskog suda za ljudska prava.

2. Postupak

a) Većina svih članova Suda predstavljaće kvorum.

b) Sud će usvojiti pravila Suda većinom glasova svojih članova. Sudski postupak će biti javan i Sud će objavljivati obrazloženja svojih odluka.

3. Nadležnosti

Ustavni sud će štititi ovaj Ustav.

a) Ustavni sud ima isključivu nadležnost da odlučuje u sporovima koji po ovom Ustavu nastaju između entiteta, ili između Bosne i Hercegovine i jednog ili oba entiteta, ili između institucija Bosne i Hercegovine, uključujući, ali se ne ograničavajući samo na to:

- Da li je odluka nekog entiteta da uspostavi specijalni paralelni odnos sa nekom od susjednih država saglasna ovom Ustavu, uključujući i odredbe koje se odnose na suverenitet i teritorijalni integritet Bosne i Hercegovine.

- Da li je neki član ustava ili zakona entiteta u saglasnosti sa ovim Ustavom.

Sporove mogu pokretati samo članovi Predsjedništva, predsjedavajući Ministarskog savjeta, predsjedavajući ili zamjenik predsjedavajućeg bilo kojeg vijeća Parlamentarne skupštine, jedna četvrtina članova bilo kojeg vijeća Parlamentarne skupštine ili jedna četvrtina bilo kog zakonodavnog vijeća nekog entiteta.

b) Ustavni sud ima i apelacionu nadležnost nad pitanjima po ovom Ustavu, koja proističu iz presude svakog suda u Bosni i Hercegovini.

c) Ustavni sud ima nadležnost u pitanjima koja mu uputi bilo koji sud u Bosni i Hercegovini, a odnosi se na to da li je zakon na čijoj valjanosti počiva njegova odluka, saglasan sa ovim Ustavom, Evropskom konvencijom o ljudskim pravima i osnovnim slobodama i njenim protokolima, ili sa zakonima Bosne i Hercegovine; ili u pogledu postojanja ili djelokruga nekog opšteg pravila međunarodnog javnog prava koje je od značaja za odluku tog suda.

4. Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine

Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine, koji postoji pod suverenitetom Bosne i Hercegovine i spada pod nadležnosti institucija Bosne i Hercegovine onako kako te nadležnosti proizlaze iz ovog ustava, čija je teritorija u zajedničkoj svojini (kondominijumu) entiteta, jedinica je lokalne samouprave sa vlastitim institucijama, zakonima i propisima, i sa ovlašćenjima i statusom konačno propisanim odlukama Arbitražnog tribunala za spor u vezi sa međuentitetskom linijom razgraničenja u oblasti Brčkog. Odnos između Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine i institucija Bosne i Hercegovine i entiteta može se dalje urediti zakonom koji donosi Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine.

Ustavni sud Bosne i Hercegovine nadležan je da odlučuje o bilo kakvom sporu u vezi sa zaštitom utvrđenog statusa i ovlašćenja Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine koji se može javiti između jednog ili više entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine ili između Bosne i Hercegovine i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, po ovom ustavu i odlukama Arbitražnog tribunala.

Svaki takav spor takođe može pokrenuti većina poslanika u Skupštini Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, koja uključuje najmanje jednu petinu izabranih poslanika iz reda svakog od konstitutivnih naroda.

5. Odluke

Odluke Ustavnog suda su konačne i obavezujuće.

---

pogledati Amandman I

Član VII

Centralna banka

Centralna banka Bosne i Hercegovine je jedina vlast za emitovanje novca i monetarnu politiku u cijeloj Bosni i Hercegovini.

1. Parlamentarna skupština će odrediti nadležnosti Centralne banke. Međutim, prvih šest godina nakon stupanja na snagu ovog Ustava, ona ne može davati kredite stvaranjem novca, niti djelovati kao valutna emisiona ustanova. Poslije toga Parlamentarna skupština joj može dati tu nadležnost.

2. Prvi Upravni odbor Centralne banke sačinjavaće Guverner, kojeg imenuje Međunarodni monetarni fond nakon konsultacija sa Predsjedništvom, i tri člana, koja imenuje Predsjedništvo, od kojih su dva iz Federacije (jedan Bošnjak, jedan Hrvat, koji zajedno imaju jedan glas) i jedan iz Republike Srpske, a svi imaju mandat od šest godina. Glas Guvernera, koji ne može biti građanin Bosne i Hercegovine, niti neke od susjednih država, može biti odlučujući u slučaju izjednačenog broja glasova.

3. Nakon toga će Upravni odbor Centralne banke Bosne i Hercegovine sačinjavati pet lica, koja imenuje Predsjedništvo na mandat od šest godina. Odbor će imenovati Guvernera među svojim članovima sa mandatom od šest godina.

Član VIII

Finansije

1. Parlamentarna skupština će svake godine, na prijedlog Predsjedništva, usvajati budžet za pokrivanje troškova potrebnih za izvršavanje nadležnosti institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine.

2. Ako se takav budžet ne usvoji blagovremeno, privremeno će se primjenjivati budžet iz prethodne godine.

3. Federacija će obezbjeđivati dvije trećine, a Republika Srpska jednu trećinu prihoda potrebnih za budžet, osim u slučajevima gdje Parlamentarna skupština odlučuje o načinu sticanja prihoda.

Član IX

Opšte odredbe

1. Nijedno lice koje služi kaznu izrečenu od strane Međunarodnog suda za bivšu Jugoslaviju i nijedno lice koje je pod optužnicom tog Suda, a nije se povinovalo nalogu da se pojavi pred Sudom, ne može biti kandidat za naimenovanu, izbornu ili drugu javnu funkciju niti je vršiti na teritoriji Bosne i Hercegovine.

2. Naknada za lica na funkciji u institucijama Bosne i Hercegovine ne može se umanjiti za vrijeme trajanja mandata nosioca funkcije.

3. Funkcioneri imenovani na položaje u institucijama Bosne i Hercegovine, u načelu, predstavljaju sastav naroda Bosne i Hercegovine.

Član X

Izmjene i dopune

1. Amandmanski postupak

Ovaj Ustav se može mijenjati i dopunjavati odlukom Parlamentarne skupštine, koja uključuje dvotrećinsku većinu glasova onih koji su prisutni i koji glasaju u Predstavničkom domu.

2. Ljudska prava i osnovne slobode

Nijedan amandman ovog Ustava ne može da eliminiše ili umanji prava i slobode iz člana II ovog Ustava ili da izmijeni ovu odredbu.

Član XI

Prelazni aranžmani

1. Prelazni aranžmani o javnim funkcijama, važenju zakona i drugim pitanjima dati su u Aneksu II ovog Ustava.

Član XII

Stupanje na snagu

1. Ovaj Ustav stupa na snagu po potpisivanju Opšteg okvirnog sporazuma kao ustavni akt koji zamjenjuje i stavlja van snage Ustav Republike Bosne i Hercegovine.

2. U roku od tri mjeseca po stupanju na snagu ovog Ustava, entiteti će amandmanskim postupkom izmijeniti svoje ustave kako bi obezbijedili njihovu saglasnost sa ovim Ustavom, u skladu sa članom III, stav 3, tačka (b).

Aneks I

Dodatni sporazumi o ljudskim pravima koji će se primjenjivati u Bosni i Hercegovini

1. Konvencija o sprječavanju i kažnjavanju zločina genocida (1948)

2. Ženevske konvencije I-IV o zaštiti žrtava rata (1949) i njihovi dopunski protokoli I-II (1977)

3. Konvencija o statusu izbjeglica (1951) i Protokol (1966)

4. Konvencija o državljanstvu udatih žena (1957)

5. Konvencija o smanjenju broja lica bez državljanstva (1961)

6. Međunarodna konvencija o eliminaciji svih oblika rasne diskriminacije (1965)

7. Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima (1966) i opcioni protokoli (1966 i 1989)

8. Međunarodni pakt o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima (1966)

9. Konvencija o eliminaciji svih oblika diskriminacije žena (1979)

10. Konvencija protiv mučenja i drugih surovih, nehumanih i ponižavajućih postupaka ili kažnjavanja (1984)

11. Evropska konvencija o sprječavanju mučenja i nehumanih ili ponižavajućih postupaka ili kažnjavanja (1987)

12. Konvencija o pravima djeteta (1989)

13. Međunarodna konvencija o zaštiti prava svih radnika migranata i članova njihovih porodica (1990)

14. Evropska povelja za regionalne i manjinske jezike (1992)

15. Okvirna konvencija za zaštitu nacionalnih manjina (1994)

Aneks II

Prelazni aranžmani

1. Zajednička prelazna komisija

a) Strane ovim formiraju Zajedničku prelaznu komisiju sa mandatom da raspravlja o praktičnim pitanjima sprovođenja Ustava Bosne i

Hercegovine i Opšteg okvirnog sporazuma i njegovih aneksa i da daje preporuke i prijedloge.

b) Zajedničku prelaznu komisiju čine četiri lica iz Federacije, tri lica iz Republike Srpske i jedan predstavnik Bosne i Hercegovine.

c) Sastancima komisije predsjedava Visoki predstavnik ili lice koje on odredi.

2. Kontinuitet pravnih propisa

Svi zakoni, propisi i sudski pravilnici, na snazi na teritoriji Bosne i Hercegovine u vrijeme stupanja na snagu ovog Ustava, ostaju na snazi u onoj mjeri u kojoj nisu u suprotnosti sa Ustavom, dok odgovarajući organ vlasti Bosne i Hercegovine ne odluči drugačije.

3. Pravni i administrativni postupci

Svi postupci na sudovima ili u upravnim tijelima koji su u toku na teritoriji Bosne i Hercegovine u vrijeme stupanja na snagu ovog Ustava, nastaviće se ili će se prenijeti na druge sudove ili tijela u Bosni i Hercegovni u skladu sa propisima kojima se uređuju nadležnosti takvih sudova i tijela.

4. Državni organi

Dok ne budu zamijenjeni novim sporazumom ili zakonom, organi vlasti, institucije i druga tijela Bosne i Hercegovine djelovaće u skladu sa važećim propisima.

5. Ugovori

Svaki ugovor koji je ratifikovala Republika Bosna i Hercegovina između 1. januara 1992. i stupanja na snagu ovog Ustava, iznijeće se pred članove Predsjedništva u roku od petnaest dana nakon njihovog stupanja na dužnost. Svaki ugovor koji ne bude iznesen pred članove biće proglašen nevažećim. U roku od šest mjeseci nakon što se Parlamentarna skupština prvi put sastane, na zahtjev bilo kojeg člana Predsjedništva, Parlamentarna skupština će razmatrati da li da poništi bilo koji drugi ugovor.

Amandman I
na Ustav Bosne i Hercegovine

("Sl. glasnik BiH", br. 25/2009)

U Ustavu Bosne i Hercegovine iza člana VI.3. dodaje se novi član VI.4. koji glasi:

"4. Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine

Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine, koji postoji pod suverenitetom Bosne i Hercegovine i spada pod nadležnosti institucija Bosne i Hercegovine onako kako te nadležnosti proizlaze iz ovog ustava, čija je teritorija u zajedničkoj svojini (kondominijumu) entiteta, jedinica je lokalne samouprave sa vlastitim institucijama, zakonima i propisima, i sa ovlašćenjima i statusom konačno propisanim odlukama Arbitražnog tribunala za spor u vezi sa međuentitetskom linijom razgraničenja u oblasti Brčkog. Odnos između Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine i institucija Bosne i Hercegovine i entiteta može se dalje urediti zakonom koji donosi Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine.

Ustavni sud Bosne i Hercegovine nadležan je da odlučuje o bilo kakvom sporu u vezi sa zaštitom utvrđenog statusa i ovlašćenja Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine koji se može javiti između jednog ili više entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine ili između Bosne i Hercegovine i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, po ovom ustavu i odlukama Arbitražnog tribunala.

Svaki takav spor takođe može pokrenuti većina poslanika u Skupštini Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, koja uključuje najmanje jednu petinu izabranih poslanika iz reda svakog od konstitutivnih naroda."

Dosadašnji član VI.4. postaje član VI.5.

Amandman I na Ustav Bosne i Hercegovine stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".